

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економічної теорії та права

“Затверджено”

Заступник ректора (перший проректор
з науково-педагогічної роботи)
проф. _____ Гладкий І.П.

“ ____ ” _____ 2012 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
з дисципліни “Інтелектуальна власність”
(відповідно до вимог кредитно-модульної системи навчання)

Освітньо-кваліфікаційний рівень – Магістр

Галузь знань – 0601 Будівництво та архітектура

Спеціальність – 8.06010105 Автомобільні дороги і аеродроми;

8.06060106 Мости і транспортні тунелі.

Робоча навчальна програма складена доцентом кафедри економічної теорії та права Єрофєєнко Ларисою Василівною на підставі ОПП зі спеціальності «Автомобільні дороги і аеродроми»; «Мости і транспортні тунелі».

Рецензент:

К.ю.н., доцент кафедри економічної теорії та права _____ С.В.Селезень

Робоча навчальна програма розглянута та ухвалена кафедрою економічної теорії та права (протокол № 1 від 28.08.2012 р.)

Завідуючий кафедрою

кандидат економічних наук, доцент _____ Л.М. Яворська

Схвалено Радою (методичною комісією) дорожньо-будівельного факультету протокол № _____ від “ _____ ” _____ 2012р.)

Голова ради (методичної комісії)

кандидат технічних наук, проф. _____ В.О. Псюрник

“Узгоджено”

Зав. кафедри будівництва і експлуатації автомобільних доріг

д.т.н., професор _____ В.К. Жданюк

Зав. кафедри мостів, конструкцій та будівельної механіки

к.т.н., професор _____ О. Г. Кіслов

1.Опис навчальної дисципліни

“Інтелектуальна власність” (система змістових модулів)

<i>Характеристика обсягів підготовки</i>	<i>Характеристика лекційного потоку</i>	<i>Характеристика навчального процесу</i>
Загальний обсяг – 1,5 кредиту	Галузь знань: Будівництво та архітектура	Навчальний курс – нормативний
Усього блоків змістових модулів – 2	Напрямок: Будівництво	Рік підготовки – 5
Усього змістових модулів – 6	Освітньо- кваліфікаційний рівень -магістр	Семестр навчання – 9
Усього залікових модулів – 2	Кількість навчальних груп в потоці – 2	Кількість лекційних годин – 18
Усього годин – 54	Лектор, відповідальний за курс – доцент кафедри Єрофєєнко Л.В.	Самостійна робота, годин – 36
Один заліковий модуль – 26-28 год.		Модульний контроль (тестування).
Один змістовий модуль – 8-10 годин.		Підсумковий контроль — інтегрований залік.
Всього ауд. годин на тиждень – 1 (1 лекція в 2 тижні)		

Предмет навчальної дисципліни

Предметом навчальної дисципліни - є сукупність суспільних відносин, які склалися в сфері створення, використання та захисту результатів творчої діяльності людини.

Вивчення навчальної дисципліни з інтелектуальної власності передбачає:

по-перше, засвоєння специфічної фахової термінології, формування професійно грамотної юридичної мови – як важливого компонента правової культури майбутнього фахівця;

по-друге, розвиток логічного мислення, уміння аргументувати власну позицію, розвиток творчих нахилів студентів;

по-третє, вироблення елементарних навичок дослідницької діяльності, вкрай важливих для самовдосконалення та навчання у вузі.

2. Мета та завдання

Метою дисципліни є підготовка майбутніх фахівців у галузі права інтелектуальної власності і формування навиків при використанні існуючих правових норм у професійній діяльності на рівні професійних вимог зі спеціальності.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- поняття інтелектуальної власності та систему права інтелектуальної власності;
- основні нормативні акти в галузі інтелектуальної власності;
- принципи та джерела авторського права;
- процедуру патентування об'єктів промислової власності;
- нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності;
- поняття та види захисту і охорони об'єктів інтелектуальної власності

Уміти (згідно вимог ОКХ за напрямом та рівнем підготовки):

- визначати, що відноситься до об'єктів інтелектуальної власності;
- працювати з джерелами захисту права інтелектуальної власності України;
- застосовувати на практиці нормативно-правові акти при забезпечені правової охорони науково-технічних досягнень та творчої продукції, провести патентні дослідження в певній галузі техніки та оформити заявку на винахід або інший об'єкт промислової власності, заявку на об'єкт авторського права, зокрема на комп'ютерні програми і бази даних, документи на комерційну таємницю, використати патентну інформацію та документацію при проведенні науково-дослідних, проектно-конструкторських, проектно-технологічних розробок з метою створення конкурентоспроможної продукції;

Мати уявлення (згідно вимог структурно-логічної схеми підготовки фахівця) про місце дисципліни в системі наукових знань та розвиток інтелектуальної власності в Україні.

3. Зміст навчальної дисципліни

Вступ.

Місце дисципліни в системі підготовки фахівця даного напрямку. Структура навчальної дисципліни. Організаційно-методичні рекомендації щодо самостійної роботи студентів. Контроль знань і умінь за дисципліною. Література.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Поняття інтелектуальної власності та система її правової охорони.
2. Патентне право.
3. Право інтелектуальної власності на правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів та послуг.
4. Авторське право.
5. Суміжні права. Захист авторських та суміжних прав.
6. Договори у сфері інтелектуальної власності.

Блок змістових модулів (розділ) 1.

Загальні положення інтелектуальної власності. Патентне право. Право інтелектуальної власності на правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів та послуг

Змістовий модуль (тема) 1.

Поняття інтелектуальної власності та система її правової охорони

Поняття інтелектуальної власності. Інститути інтелектуальної власності. Становлення системи правової охорони інтелектуальної власності: історія та еволюція промислової власності, еволюція авторського права. Місце та роль інтелектуальної власності в економічному та соціальному розвитку держави. Становлення та розвиток законодавства України в сфері інтелектуальної власності . Державна система правової охорони інтелектуальної власності . Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності.

Змістовий модуль (тема) 2.

Патентне право

Патентне право: поняття, предмет, принципи, джерела. Об'єкти патентного права. Об'єкти патентного права. Суб'єкти патентного права. Зміст правовідносин у сфері патентного права: набуття прав на винаходи та корисні моделі, набуття прав на промисловий зразок, права та обов'язки власника патенту, порушення прав власника патенту. Оформлення патентних прав. Патентування винаходу і промислового зразка в іноземних державах. Правова охорона службових і секретних об'єктів патентного права. Захист патентних прав.

Змістовий модуль (тема) 3

Право інтелектуальної власності на правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів та послуг

Право інтелектуальної власності на торговельну марку. Процедура реєстрації торговельної марки. Визнання торговельної марки добре відомою в Україні. Реєстрація торговельної марки в іноземних державах. Комерційне найменування: загальна характеристика комерційного найменування, майнові права на комерційне найменування. Право інтелектуальної власності на зазначення походження товару. Процедура реєстрації зазначення походження товару. Майнові права інтелектуальної власності на географічне зазначення. Захист зазначення походження товару в актах міжнародного законодавства.

Блок змістових модулів (розділ) № 2.

Авторське право. Суміжні права. Захист авторських та суміжних прав. Договори у сфері інтелектуальної власності.

Змістовний модуль (тема) 4

Авторське право

Поняття авторського права: об'єкти авторського права, Суб'єкти авторського права. Зміст авторського права. Твори, які не є об'єктами

авторського права. Твори, які не є об'єктами авторського права. Виникнення та строки дії авторського права. Особливості охорони та використання деяких об'єктів авторського права: авторське право на письмові та усні літературні твори, авторське право на інтерв'ю, авторське право на комп'ютерні програми, авторське право на фотографічні твори, авторське право на аудіовізуальні твори, авторське право на твори архітектури. Правила державної реєстрація авторських прав. Вільне використання авторського права.

Змістовний модуль (тема) 5.

Суміжні права . Захист авторських та суміжних прав.

Поняття суміжних прав. Об'єкти та суб'єкти суміжних прав. Виникнення суміжних прав. Особливості правової охорони суміжних прав: права виконавців, права виробників записів, права організації ефірного мовлення. Вільне використання об'єктів суміжних прав. Виникнення та строк дії суміжних прав. Колективне управління авторським правом і суміжними правами. Захист авторського і суміжних прав: поняття захисту авторського і суміжних прав, цивільно-правові способи захисту авторського права і суміжних прав, кримінально-правові способи захисту авторського права і суміжних прав, адміністративно-правові способи захисту авторського права і суміжних прав. Найбільш поширені способи порушення авторського права і суміжних прав та боротьба з ними.

Змістовний модуль (тема) 6.

Договори у сфері інтелектуальної власності.

Загальна характеристика договорів у сфері інтелектуальної власності. Ліцензійний договір. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності. Договір комерційної концесії. Інші договори у сфері інтелектуальної власності.

Заключення

Знання, отримані під час вивчення даної дисципліни, допоможуть студентам якомога краще орієнтуватися в колі питань здійснення та захисту прав інтелектуальної власності, що в свою чергу дозволить застосовувати набуті знання з захисту інтелектуальної власності у професійній діяльності, для орієнтації в суспільно-політичному і економічному житті.

4. Розподіл змістових модулів (за годинами та кредитами)

Назва тем	Загалом на змістовий модуль	Лекції	Семінари	СРС
Змістовий модуль 1. Поняття інтелектуальної власності та система її правової охорони	10/0,28	4		6
Змістовий модуль 2. Патентне право	10/0,28	4		6
Змістовий модуль 3. Право інтелектуальної власності на правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів та послуг	8/0,22	2		6
Змістовий модуль 4. Авторське право	10/0,28	4		6
Змістовий модуль 5. Суміжні права . Захист авторських та суміжних прав	8/0,22	2		6
Змістовий модуль 6. Договори у сфері інтелектуальної власності.	8/0,22	2		6
Інтегрований залік				
Усього	54/1,5	18		36

5. Тематика самостійних робіт

№ змістовного модуля	Назва теми	Усього годин
1	Державна система правової охорони інтелектуальної власності	6
2	Правова охорона службових і секретних об'єктів патентного права.	6
3	Захист зазначення походження товару в актах міжнародного законодавства.	6
4	Правила державної реєстрація авторських прав . Вільне використання авт. права.	6
5	Особливості правової охорони суміжних прав: права виконавців , права виробників записів права організації ефірного мовлення.	6
6	Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності. Договір комерційної концесії.	6
Усього		36

6. Система оцінювання працевитрат щодо навчання студента (залікові модулі)

№	Зміст навчального матеріалу	Кількість годин	Обсяг навчального матеріалу (кредитів)	Форма контролю
1.	Заліковий модуль по змістовим модулям 1, 2, 3	28	0,78	Тести Співбесіда Усне опитування Залік
2.	Заліковий модуль по змістовим модулям 4,5,6,	26	0,72	Тести Співбесіда Усне опитування Залік
ВСЬОГО:		54	1,5 кред. / ВΣ	Інтегрований залік

Примітка: підсумкова оцінка працевитрат студента на засвоєння дисципліни визначається як арифметична сума кредитів за опрацьованими заліковими модулями.

7. Система оцінки знань студентів і шкала оцінок (за кожний заліковий модуль)

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою навчального закладу
A	Відмінно	90 – 100
BC	Добре	75 – 89
DE	Задовільно	60 – 74
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	35 – 59
F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	1 – 34

Примітка: підсумкова оцінка знань з навчальної дисципліни визначається як середньозважена результатів засвоєння окремих залікових модулів.

Приклад визначення підсумкової оцінки знань з навчальної дисципліни

Тривалість навчальної дисципліни складає $T_d = 54$ години (1,5 кредиту). До складу дисципліни входять два залікових модуля, з тривалістю, відповідно:

$$T_{M1} = 28 \text{ год.}, \quad T_{M2} = 26 \text{ год.}$$

Тоді коефіцієнт вагомості кожного залікового модуля буде складати:

$$a_1 = T_{M1} : T_d = 28 : 54 = 0,52$$

$$a_2 = T_{M2} : T_d = 26 : 54 = 0,48$$

Припустимо, що кількість балів за рівень знань певного студента за перший модуль склала $B_1 = 80$ балів, за другий $B_2 = 88$ балів.

Підсумкова оцінка рівня знань студента з дисципліни знаходиться за формулою середньої зваженої:

$$B_d = a_1 \times B_1 + a_2 \times B_2 = 0,52 \times 80 + 0,48 \times 88 = 84 \text{ бали (добре)}$$

8. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання не передбачено навчальним планом підготовки фахівців за спеціальністю. Студенти заочної форми навчання виконують контрольну роботу.

9. Види, форми та методи навчання (лекції, консультації, самостійна робота)

Лекції, самостійна робота студентів згідно Табл. 4 «Розподіл змістових модулів».

10. Методичне забезпечення

Навчально-методичні матеріали з навчальної дисципліни, які знаходяться на освітньому порталі ХНАДУ:

1. Селезньова О.Б. Інтелектуальна власність. Харків, ХНАДУ, 2007р.

Адреси рекомендованих Інтернет-сайтів:

[http //rada.gov.ua](http://rada.gov.ua)

[http //www.kmu.gov.ua/mainestat.](http://www.kmu.gov.ua/mainestat)

[http //www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua)

[http //www.mlsp.gov.ua](http://www.mlsp.gov.ua)

[http //www.dkrp.gov.ua](http://www.dkrp.gov.ua)

[http //www.ukrdzi.com.ua](http://www.ukrdzi.com.ua)

11. Література, що рекомендована для самостійної роботи студентів

Основна нормативна література:

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К.: Преса України, 1997. – 80 с.

2. Цивільний Кодекс України: Коментар. – Харків: Одіссей, 2003. – 856 с.

3. Цивільно-процесуальний Кодекс України. Харків: Одіссей, 2003. – 224 с.

4. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 // Офіційний вісник України. – № 21 від 08.06.2001.

5. Митний кодекс України. – Харків: Арсин, 2002. – 224 с.

6. Закон України “Про авторське право і суміжні права” //Відомості Верховної Ради України. – 1994, N 13, ст.64.

7. Закон України “Про приєднання України до Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів (Паризького акту від 24 липня 1971 року, зміненого 2 жовтня 1979 року)” //Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 21. – С. 155.

8. Бернская конвенция об охране литературных и художественных произведений. Парижский акт от 24 июля 1971 г.

9. Закон України “Про охорону прав на винаходи та корисні моделі” // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – С. 32.

10. Закон України “Про охорону права на промислові зразки” // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – С. 34.

11. Закон України “Про охорону права на знаки для товарів та послуг” // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – С. 36.

12. Закон України “Про охорону нових сортів рослин” // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 20. – С. 149.

13. Закон України “Про захист прав на топографії інтегральних схем” // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 26. – 272 с.

14. Закон України “Про міжнародні договори України” від 22 грудня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 10. – С. 45.

15. Указ Президента України “Про затвердження Положення про Державний комітет з питань науки і інтелектуальної власності” № 987/99 від 13 серпня 1999 р. // Офіційний вісник України. – 1999. – № 33.

16. Закон України “Про власність” від 26 березня 1991 року // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 20. – С. 249.

17. Закон України “Про телебачення і радіомовлення” від 21 грудня 1993 року. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 10. – С. 43.

18. Закон України “Про кінематографію” від 13 січня 1998 року // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 22. – С. 114.

19. Закон України “Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні” від 16 листопада 1992 року. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 1. – С. 1.

20. Закон України “Про інформацію” від 2 жовтня 1992 року // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – С. 650.

21. Закон України “Про науково-технічну інформацію” // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 27. – С. 398.

22. Закон України “Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів та фонограм” від 23 березня 2000 року // Урядовий кур’єр. – 2000. – № 77.

23. Постанова Кабінету Міністрів України “Положення про державну реєстрацію прав автора на твори науки, літератури і мистецтва” № 532 від 18 липня 1995 р. // Збірник Постанов Кабінету Міністрів. – 1995. – № 10. – С. 247.

24. Постанова Кабінету Міністрів України “Про мінімальні ставки авторської винагороди за використання творів літератури і мистецтва” № 784 від 18 листопада 1994 р. // Збірник Постанов Кабінету Міністрів. – 1994. – № 5. – С. 33.

25. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Правил роздрібної торгівлі примірниками аудіовізуальних творів та фонограм” № 1209 від 4 листопада 1997 року // Урядовий кур’єр. – 1997. – № 219.

26. Постанова Кабінету Міністрів України “Про перелік відомостей, що не складають комерційної таємниці” № 611 від 09.08.1993 р. // Збірник постанов Уряду України. – 1993. – № 12.

27. Указ Президента України “Про затвердження Положення про Державний комітет з питань науки і інтелектуальної власності” № 987/99 від 13 серпня 1999 р. // Офіційний вісник України. – 1999. – № 33.

28. Правила проведення експертизи заявки на винахід і корисну модель. Затверджені наказом Держпатенту України № 44 від 9 березня 1995 р.

29. Правила Складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель від 22 січня 2001 р. // Інтелектуальна власність. – 2001. – №3.

30. Полное собрание законов. – Т. XXXII. – № 25, 143.

31. Постановление ЦИК и Совнаркома СССР от 12 сентября 1924. – СЗ СССР. – 1924. – № 9. – Ст. 97.

32. Цивільний кодекс Української РСР. – Ст. 3.

33. ДСТУ 3574-97. Патентний формуляр. Основні положення. Порядок складання та оформлення. – Чинний від 01.01.98. – Держстандарт України, 1997. – 6 с.

34. ДСТУ 3574-97. Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення. – Чинний від 01.01.98. – Держстандарт України, 1997. – 14 с.

35. Постанова Кабінету Міністрів України “Положення про державну реєстрацію прав автора на твори науки, літератури і мистецтва” № 532 від 18 липня 1995 р. // Збірник Постанов Кабінету Міністрів України. – 1995. – № 10. – С. 247.

Додаткова література:

1. Антонов В.М. Інтелектуальна власність і комп'ютерне авторське право. – К.: КНТ, 2008. – 520 с.

2. Бондаренко С.В. Авторське право і суміжні права: Навчальний посібник. – К.: Ін-т інтел. власн. і права, 2004. – 260 с.

3. Дахно І.І. Право інтелектуальної власності: Навч. Посібник. – Київ: Либідь, 2002. – 200 с.

4. Дроб'язко В.С., Дроб'язко Р.В. Право інтелектуальної власності: Навч. посібник – К.: Юрінком Інтер, 2007. – 512 с.

5. Жаров В.О. Захист права інтелектуальної власності. Захист авторського права і суміжних прав. Захист права промислової власності. Навчальний посібник. – К.: Ін-т інтел. власності і права, 2003. – 64 с.

6. Мікульонок І.О. Основи інтелектуальної власності. – К.: Політехніка, 2005.

7. Охорона інтелектуальної власності в Україні / С.О.Довгий, В.О.Жаров, В.О.Зайчук та ін. – К.: Форум, 2002. – 319 с.

8. Підпригора О.А., Підпригора О.О. Право інтелектуальної власності України. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 236 с.

9. Цибульов П.М. Основи інтелектуальної власності / Навчальний посібник. – К.: Ін-т інтел. власн. і права, 2005. – 108 с.

10. Цибульов П.М., Чеботарьов В.П. Популярно про інтелектуальну власність: абетка / Заг ред. М.В.Паладія. – К.: ТОВ “Альфа-ПК”, 2004. – 56 с.

11. Цибульов П.М., Чеботарьов В.П., Зінов В.Г., Суїні В.Г. Управління інтелектуальною власністю / За ред. П.М.Цибульова: монографія. – К. «К.І.С.», 2005. – 448 с.

12. Цивільне право України. Підручник. Є.О. Харитонов, Н.О. Саніахметова. Київ. Істина, 2005.

13. Гражданское право Украины. Учебное пособие. Слипченко С.А., Кройтор В.А., Эспада, Харьков, 2004.

14. Цивільне та сімейне право України (навчально-практичний посібник). Харитонов Є.О. Харків, «Одіссей», 2004.

15. Шишка Р.Б. Правова охорона інтелектуальної власності: авторсько-правовий аспект. – Х: Нац. ун-т внутр. справ. – 2002. – 354 с.

Укладач доцент _____Єрофєєнко Лариса Василівна